

فصلنامه رهیافت‌های نوین در مطالعات اسلامی

License Number: 85625

Article Cod: SH20RQ49679

ISSN-P: 2676-6442

بررسی عوامل تأثیرگذار بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه

(مورد مطالعه مدارس غیر انتفاعی دوره متوسطه شهر سقز)

(تاریخ دریافت ۱۴۰۳/۰۸/۱۵ تاریخ تصویب ۱۴۰۳/۱۱/۱۲)

محمد عزیزی^۱

دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی، دانشگاه پیام نور مرکز دامغان

نیکی عزیزی

دانشجوی کارشناسی تربیت معلم

چکیده

هدف: این مطالعه بر اساس این تصور استوار است که روند نزولی در عملکرد تحصیلی دانش آموزان در مدارس متوسطه شهر سقز وجود دارد. از این رو، نیاز به شناسایی و بررسی عوامل و همچنین تأثیر آنها بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان است. این عوامل با ادراک دانش آموزان تعدیل شده است.

روش: یک رویکرد دوگانه برای بررسی عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان متوسطه در یک مدرسه متوسطه غیرانتفاعی در سقز استفاده شد. دلیل انتخاب این رویکرد، ارائه اطلاعاتی است که کیفیت شایستگی تحصیلی را که به دانش آموزان مدرسه متوسطه به ارث رسیده است، افزایش می‌دهد. از پرسشنامه به عنوان ابزار اولیه پژوهش استفاده شد. این ابزار برای دانش آموزان سال دوم، سوم و چهارم متوسطه اجرا شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده از پرسشنامه از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد.

نویسنده مسئول

یافته‌ها: یافته‌های این مطالعه به اهمیت ارتباط عوامل اجتماعی، آموزشی و مالی تاکید داشته و این بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان مدارس شهرسقز تأثیر می‌گذارد. این مطالعه نشان داد که عوامل جمعیت شناختی، تحصیلی، مالی و مذهبی با تغییراتی بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر می‌گذارد. در نتیجه، باید به مساعد بودن محیط یادگیری و همچنین فشار والدین و همسالان به عنوان عواملی که می‌توانند برای ارتقای عملکرد تحصیلی مورد استفاده قرار گیرند، توجه بیشتری شود.

واژگان کلیدی: عملکرد تحصیلی، عوامل اجتماعی، عوامل آموزشی، متوسطه

۱. مقدمه

عوامل مختلفی می‌تواند بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر بگذارد که از استرس، توانایی درک، امکانات تحقیقاتی ناکافی، مواد ناکافی برای مطالعه، محیط ناپایدار می‌توان اشاره کرد. با این حال، عواملی که بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر می‌گذارند ممکن است بر اساس برنامه اجرا شده (اول متوسطه و دوم متوسطه) یا دوره تحصیل متفاوت باشد. امولامبو^۱ (۲۰۱۱) خاطرنشان کرد که عملکرد ضعیف تحصیلی دانش آموزان می‌تواند منجر به سطوح غیر قابل قبول فرسایش، کاهش سطح ادراک دانش آموزان برای برنامه‌های سطح پیشرفته و به نوبه خود برنامه‌های متوسطه شود. این می‌تواند به کاهش توان فارغ التحصیلان و افزایش هزینه برای آموزش نیروی کار آینده کشور منجر شود. نقطه اصلی این تحقیق بررسی عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان متوسطه مدارس شهر سقز است.

^۱ Mlambo

عواملی وجود دارد که می تواند به عملکرد تحصیلی دانش آموز کمک کند که شامل موارد زیر می شود: توانایی انجام مطالعه شخصی، صلاحیت و تخصص کارکنان، دسترسی به مواد و منابع درسی، محیط آموزشی مناسب، مهارت های ارتباطی، محیط سخنرانی، مشارکت و همکاری است. سانگیری و همکاران^۱ (۲۰۰۶) خاطرنشان کردند که روش های پیمایشی برای اندازه گیری متغیرهایی که قبلاً بیان شده وجود دارد. میانگین نمرات^۲، سیستم رایجی است که توسط مدیران برای اندازه گیری عملکرد دانش آموزان استفاده می شود. اولاتونجی، آگیمین، اوکه و اولوشولا^۳ (۲۰۱۶) خاطرنشان کردند که عملکرد موفقیت آمیز دانش آموزان توسط اکثر مربیان بر اساس استانداردهای ورودی اندازه گیری می شود (اولاتونجی و همکاران، ۲۰۱۶). علاوه بر این، ممکن است این معیار بسیار مؤثری نباشد زیرا موفقیت تحصیلی ممکن است توسط اساتید و دانش آموزان متفاوت دیده شود. همچنین نگرانی فزاینده ای در مورد عملکرد دانش آموزان وجود دارد زیرا موفقیت در تحصیلات به طور گسترده ای در به دست آوردن شغل خوب پس از فارغ التحصیلی مورد توجه قرار می گیرد (فیرمن و همکاران^۴، ۲۰۲۰). موضوع بهبود عملکرد تحصیلی نیز به یک منبع نگرانی برای دانش آموزان مدارس متوسطه شهر سقر تبدیل شده است. به طور مشابه، دینفعان در سیستم آموزشی سقر به همان اندازه نگران عملکرد دانش آموزان هستند. این می تواند مبتنی بر این واقعیت باشد که دانش آموزان بزرگترین دارایی هر موسسه آموزشی محسوب می شوند. علاوه بر این، مدارس با هدف تأثیرگذاری بر دانش تأسیس می شوند (فادوکن^۵، ۲۰۰۹). بنابراین، عملکرد ضعیف تحصیلی به دغدغه اصلی دینفعان در مدارس و موسسات آموزشی تبدیل شده است. علاوه بر

^۱ Sanigery^۲ GPA^۳ Olatunji, Agyimin, Oke & Olushola^۴ Firman^۵ Fadoken

این، حامیان مالی دانش آموزان به‌ویژه در شهر سقز که هزینه تحصیل در این مدارس غیر انتفاعی بسیار بیشتر از هزینه مدارس دولتی است، بیشتر جنبه مالی قضیه را در نظر دارند. مطالعات مختلفی (جالهر^۱، ۲۰۰۶؛ لوبیسینکی و کامیلیا^۲، ۲۰۰۶؛ المتایری^۳، ۲۰۱۰؛ یوسف^۴، رحیم و یعقوب^۵، ۲۰۱۰؛ آکومولافه و اولورونفمی اولایسی^۶، ۲۰۱۱؛ اکبری و صفاریان، ۱۳۹۵) انجام شده است. اولاتونجی و همکاران (۲۰۱۶) خاطر نشان کردند که خودپنداره دانش آموز، صلاحیت معلم، روش تدریس، محیط مدرسه و عوامل دولتی بر عملکرد دانش آموزان تأثیر می‌گذارد. حیدری و دهقانی (۱۴۰۲) دریافتند که آموزش-یادگیری، شرایط اقتصادی-اجتماعی و شاخص‌های روان‌شناختی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تأثیر معنادار دارد. اما اثرات عوامل فردی و اهداف عملکردی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان استان فارس مورد تأیید قرار نگرفت. تمرکز اصلی این مطالعه بررسی عوامل مؤثر بر عملکرد دانش آموزان مقطع متوسطه دانشگاه پیام نور مرکز سقز است. این مقاله بینشی را در مورد عوامل مؤثر بر عملکرد دانش آموزان ارائه داده و راه‌های بهتری برای بهبود عملکرد دانش آموزان ارائه می‌دهد.

^۱ Galiher

^۲ Lubinski & Camilia

^۳ Al- Mutairi

^۴ Yusoff

^۵ Rahim & Yaacob

^۶ Akomolafe & Olorunfemi-Olabisi

۲. فرضیات تحقیق

این تحقیق به فرضیه های زیر اختصاص یافته است:

فرضیه اصلی: عوامل جمعیت شناختی، تحصیلی، مالی و مذهبی^۱ بر عملکرد تحصیلی تاثیر معنی دار دارد.

۱-۲. فرضیه های فرعی تحقیق

- ۱- سن تاثیر معناداری بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارد.
- ۲- جنسیت تاثیر معناداری بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارد.
- ۳- نوع ورودی تاثیر قابل توجهی بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارد.
- ۴- سطح تحصیلی تاثیر معنی داری بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارد.
- ۵- نتایج آزمون فصلی تاثیر معنی داری بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارد.
- ۶- وضعیت مالی تاثیر قابل توجهی بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارد.
- ۷- گرایش مذهبی تاثیر معناداری بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارد.
- ۸- عوامل جمعیت شناختی، تحصیلی، مالی و مذهبی روی هم رفته تاثیر معنی داری بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارند.

۳. مبانی نظری

مؤسسات به منظور انتقال دانش به دارایی های اصلی خود که دانش آموز هستند تأسیس می شوند و این مؤسسات نمی توانند جدا از دانش آموزان وجود داشته باشند. ادبیات تحقیق مملو از مطالعات در مورد عملکرد تحصیلی دانش آموزان و به ویژه در مؤسسات دولتی است (علی، حیدر، منیر، خان و احمد^۱، ۲۰۱۳؛ اپلگیت و دالی^۲، ۲۰۰۶؛ حجازی و امیدی، ۲۰۰۸؛ الروفو^۳، ۲۰۱۰؛ پروانه، ۱۴۰۰؛ حیدری و دهقانی، ۱۴۰۲). این تحقیق با استفاده از یک موسسه غیرانتفاعی به مجموعه ادبیات موجود در مورد عملکرد تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه کمک خواهد کرد. در مقایسه با مؤسسات دولتی در ایران، تحقیقات کمی در مورد عوامل مؤثر بر عملکرد دانش آموزان متوسطه در مؤسسات غیرانتفاعی وجود دارد. اکثر مطالعات در مورد عوامل مؤثر بر عملکرد مطالعات متوسطه از میانگین نمرات به عنوان یک عامل مشترک برای نشان دادن عملکرد دانش آموزان استفاده می کنند. مقتدر و هشیوار (۱۳۹۸) دریافتند که وسایل کمک آموزشی در ارتقای عملکرد تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه مؤثر است. سانسگیری، بوسل و سیل^۴ (۲۰۰۶) خاطرنشان کردند که معدل یک شاخص اولیه برای عملکرد در محیط آموزشی است. مطالعات مختلف عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان را به طور کلی بررسی کرده اند (بانارد^۵، ۲۰۰۴؛ رابرتز^۶، ۲۰۰۷؛ شفیق، فاروق، چادری و برهانو^۷، ۲۰۱۱؛ انوروزی و همکاران، ۱۴۰۰) در حالی که دیگران بر دوره خاصی از تحصیل تمرکز

^۱ Ali, Haider, Mounir, Khan & Ahmad

^۲ Applegate & Dolly

^۳ Alroffo

^۴ Sansgiry ,Bhosle &Sail

^۵ Banard

^۶ Roberts

^۷ Shafig , Chadori & Borhano

کرده اند (ملمبو)^۱، ۲۰۱۱؛ جفرس، بارکلی و استولته^۲، ۲۰۱۴؛ سوهاس و بایناس^۳، ۲۰۱۶؛ غنیمتی، ۱۴۰۲). آلوس، کارانتو و دیوید^۴ (۲۰۱۵) خاطرنشان کردند که مهارت‌های تفکر و توانایی معلمان برای مهار مهارت‌های تفکر دانش آموز می تواند بر عملکرد دانش آموز تأثیر بگذارد. این مورد توسط مشتاق و خان^۵ (۲۰۱۲) تأیید شد که خاطرنشان کردند مهارت های ارتباطی بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر می گذارد. مهارت های ارتباطی زمانی که بهبود یابد می تواند به دانش آموزان شانس بهتری برای عملکرد تحصیلی بهتر بدهد (عبدالله^۶، ۲۰۱۱). به گفته کربی^۷ (۲۰۰۲) به نقل از حجازی و نقوی (۲۰۰۶)، بی حوصلگی عامل دیگری است که می تواند بر عملکرد تحصیلی دانش آموز تأثیر بگذارد. بی حوصلگی می تواند بر توانایی دانش آموز برای قبول همه چیزهایی که آموزش داده می شود به دلیل صبور بودن برای گذراندن تمام سخنرانی ها یا توضیح معلم در مورد جنبه های فنی خاص تأثیر بگذارد. همچنین، دسترسی به مواد آموزشی بهبود یافته و کتابخانه های مجهز می تواند به همان اندازه بر عملکرد دانش آموزان تأثیر بگذارد (بارکلی، ۲۰۰۶).

با توجه به چانگ، چئونگ و هوی^۸ (۲۰۰۹) غیبت به عنوان عامل اصلی مؤثر بر عملکرد دانش دانش آموزان در نظر گرفته می شود. در تحقیق براور^۹ و تیکسریا^{۱۰} (۲۰۱۶) نیز از این امر حمایت می کند و خاطرنشان می کنند که غیبت احتمالاً آموزش و یادگیری را به خطر می

^۱ Melmebo^۲ Jefers & Barkly & Estolte^۳ Suhas & Panya^۴ Allos, Karanto & David^۵ Moshtag & Khan^۶ Abdullah^۷ Kerbi^۸ Chang, Chehung & Hue^۹ Brauer^{۱۰} Teixeira

اندازد. او خاطرنشان می کند که دلایل غیبت ممکن است به عواملی مانند؛ آموزش با کیفیت پایین، دانش آموزان قبلاً بر مطالب تسلط دارند یا می توانند با صرف زمان مشابه برای مطالعه به روش های دیگر، مطالب را بهتر یاد بگیرند. برعکس کرید، روچ و کیزکرنیا^۱ (۲۰۱۰) خاطرنشان می کنند که حضور در کلاس صرف نظر از حالت تدریس خاص یا حالت های مورد استفاده توسط مربی برای یادگیری مفید است. تحقیقات مختلف (چن و لین^۲، ۲۰۰۸؛ رومر^۳، ۱۹۹۳؛ اشمولیان و کوتزی^۴، ۲۰۱۱) در مورد عملکرد تحصیلی دانش آموزان، غیبت را به عنوان یک عامل اصلی مؤثر بر عملکرد دانش آموزان نشان می دهد. به طور مشابه، چن و لین^۵ (۲۰۰۸) اشاره می کنند که غیبت می تواند با عملکرد ضعیف همراه باشد و بنابراین باید به به درستی نظارت شود. بنابراین، حضور در کلاس باید تشویق و اجرا شود (رومر^۶، ۱۹۹۳؛ براور^۷، ۱۹۹۴). برعکس استفنسون^۸ (۱۹۹۴) خاطرنشان کرد که یک مخاطب اسیر ممکن است است یک محیط ایده آل نباشد و حضور اجباری ممکن است هزینه فرصت غیبت را مخدوش کند و از دست دادن رفاه را به دانش آموز تحمیل کند.

علاوه بر این، کوچار^۹ (۲۰۰۲) عقیده داشت که هدایت صحیح می تواند به بهبود عملکرد تحصیلی کمک کند، علیرغم عواملی که قبلاً شناسایی شد و بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر می گذارد. مشارکت دانش آموزان در تمرین ها و فعالیت های کلاسی نیز می تواند

^۱ Crede، Roch & Kieszczynka

^۲ Chen & Line

^۳ Rumer

^۴ Eshollian & Kotsy

^۵ Chen & Line

^۶ Romer

^۷ Brauer

^۸ Stefenson

^۹ Kochar

بر عملکرد تحصیلی تأثیر بگذارد، زیرا مشارکت فعال می تواند نشان دهنده نقاط ضعفی باشد که می توان آنها را بهبود بخشید (سلطانی و شمسی، ۱۴۰۱). مطالعه ای توسط رابرت و سامپسون^۱ (۲۰۱۱) در مورد عملکرد تحصیلی دانش آموزان اشاره کرد که مشارکت فعال در فرآیند یادگیری می تواند به بهبود عملکرد دانش آموزان کمک کند. با این حال، جفرس، بارکلی، استولت (۲۰۱۴) اظهار داشتند که در نظر گرفتن دانش آموزان به عنوان دارایی مؤسسه و رفتار بعدی به عنوان مشتری، ارزش آموزش را کاهش داده است. بنابراین، آموزش توسط دانش آموزان به عنوان چیزی مدیون آنها برای مبلغ مالی در نظر گرفته می شود و نه به عنوان تحصیلی که باید به دست بیاورند (آکادمیک کوپ، زین، جوریچ و فینی^۲، ۲۰۱۱). اکثر مطالعات عملکرد تحصیلی را از طریق استفاده از میانگین نمرات اندازه گیری کرده اند (نجفی، ۱۴۰۱). این مطالعه همچنین از سیستم نمره برای اندازه گیری عملکرد تحصیلی استفاده می کند. این مورد توسط راک آف^۳ (۲۰۰۳) و کینگدون^۴ (۲۰۰۶) پشتیبانی می شود که معیار رایج رایج برای عملکرد دانش آموزان را نمرات آزمون و نمره دانش آموزان ذکر کردند. با این حال، تان و یتز^۵ در ۲۰۰۷ خاطر نشان کردند که عملکرد تحصیلی را می توان بر اساس عملکرد عملکرد امتحانات گذشته اندازه گیری کرد. موفقیت یک دانش آموز از نظر تحصیلی برای اشتغال پذیری در بازار کار بسیار مهم است. این به ویژه برای شهر مانند سقز که در آن تعداد فارغ التحصیلان بیکار در حال افزایش است. کینگدون (۲۰۰۶) و راکف (۲۰۰۳) اشاره کردند که عملکرد تحصیلی را می توان از طریق نمرات آزمون سنجید. این با مطالعه ما مطابقت دارد

^۱ Robert & Somson

^۲ Academic Cope, Zane, Jurich & Feeney

^۳ Rokcoff

^۴ Kingdon

^۵ Tan & Yates

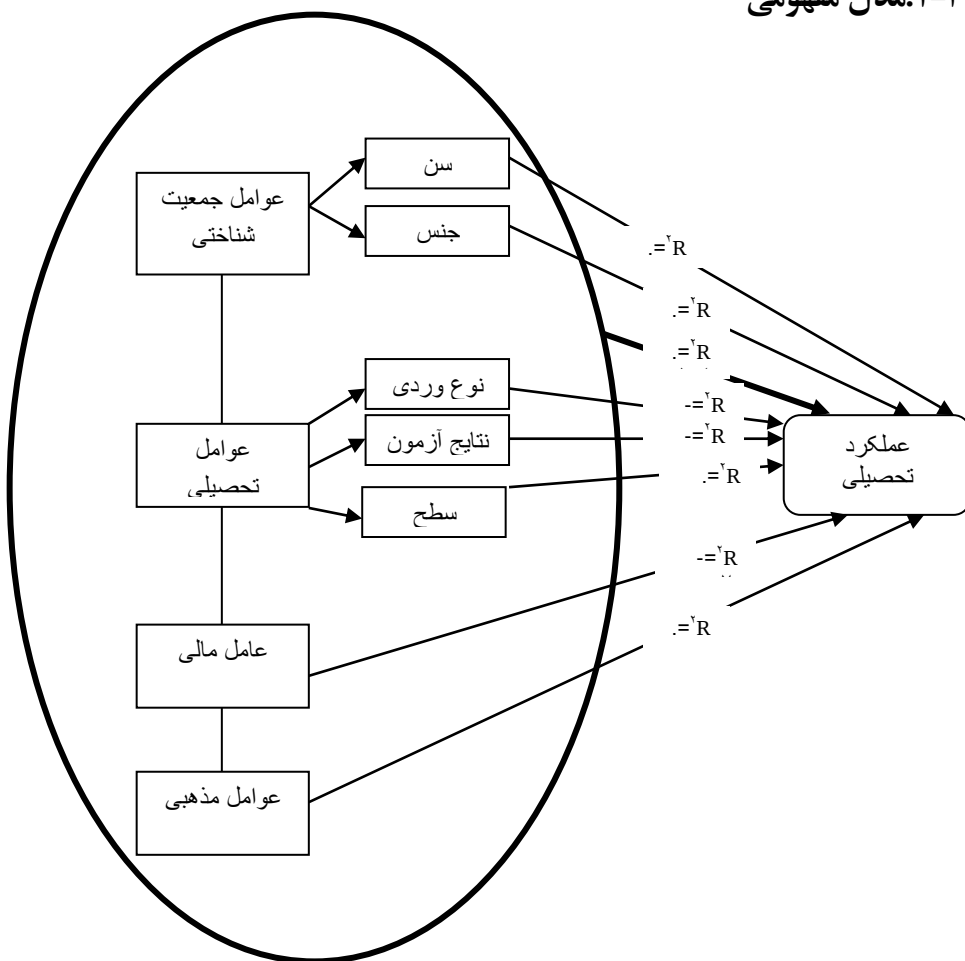
زیرا از نمره تبدیل شده دانش آموزان به امتیاز برای سنجش عملکرد تحصیلی استفاده می شود. تحقیقات مختلفی در مورد عوامل موثر بر عملکرد دانش آموزان در کشورهای توسعه یافته انجام شده است. با این حال، مطالعات زیادی در کشورهای در حال توسعه مانند ایران انجام نشده است.

برای هدف این مطالعه، عملکرد تحصیلی موفقیت یا شکست دانش آموزان در پایان دوره برای دروس مورد تدریس در نظر گرفته می شود. میانگین نمرات به عنوان معیاری برای عملکرد تحصیلی استفاده می شود. این مورد توسط تحقیق کینگدون (۲۰۰۶) پشتیبانی می شود که خاطرنشان کرد عملکرد تحصیلی به طور گسترده ای بر اساس نمرات و نمره آزمون سنجیده می شود. کوچهار (۲۰۰۰) معتقد است که راهنمایی مناسب برای کمک به دانش آموزان با مشکلاتی مانند عدم همبستگی بین استعداد و پیشرفت، عملکرد نادرست مطالعه، روش های ناقص یادگیری ضروری است.

رابرت و سامپسون (۲۰۱۱) خاطرنشان کردند که دانش آموزانی که به طور مؤثر در فرآیند یادگیری شرکت می کنند، نمرات بالاتری دارند (میانگین نمرات تجمعی). علیرغم عواملی که در بالا مشخص شد که می تواند بر عملکرد دانش آموزان تأثیر بگذارد، ابونوو و اوکاه^۱ (۲۰۱۰) خاطرنشان کرد که عملکرد تحصیلی دانش آموزان متوسطه در نیجر در حال کاهش است.

^۱ Ebenuwa-Okoh

۳-۱. مدل مفهومی

نمودار (۱) برگرفته از تحقیق افقروفا و همکاران (۲۰۲۰)

۴. روش شناسی

این مطالعه بر روی دانش آموزان مقطع متوسطه متمرکز است. این مطالعه به عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان سطح دوم، سوم و چهارم می‌پردازد. با این حال، برای هدف این مطالعه، ۱۰۰ دانش آموزی سطح حذف شدند، زیرا به نظر می‌رسد که آنها تازه وارد سیستم مدرسه شده‌اند.

متغیرهایی که توسط این کار در نظر گرفته می‌شوند عبارتند از (۱) جمعیت شناسی، که محدود به سن و جنسیت است، که بر عملکرد تحصیلی تأثیر می‌گذارد، (۲) عوامل تحصیلی مانند نوع ورودی (با آزمون و بدون آزمون)، نوع ترم (ترم عادی و تابستان)، نتیجه سطح معمولی، که انباشت محاسباتی از پنج درس مورد نیاز (ریاضی، علوم، مطالعات اجتماعی) به عنوان الزامات متوسطه بود. سومین عامل، عامل مالی است که با استفاده از کمک هزینه ماهانه خود گزارشی و (۴) عامل مذهبی شامل حضور در نمازخانه سنجیده شد. عملکرد تحصیلی با استفاده از معدل تجمعی^۱ اندازه‌گیری شد. مهم است که بگوییم که A^۱، B^۲، B^۳، C^۴، C^۵ و C^۶ به ترتیب با کدهای ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ و ۶ کدگذاری شده و برای رسیدن به نتیجه هر پاسخگو انباشته شدند.

برای ارائه داده‌ها از جداول آماری ساده نشان دهنده معیارهای گرایش مرکزی (میانگین) و پراکندگی (انحراف معیار) و در پاسخ به فرضیه اول تحقیق از تحلیل رگرسیون و برای پاسخ به

^۱ CGPA

فرضیه دوم تحقیق از همبستگی استفاده شد. همچنین از جدول های متقاطع برای کنترل ادراک و عملکرد تحصیلی دانش آموزان استفاده شد.

۵. یافته های پژوهشی

۱-۵. آمار پاسخ

از ۲۵۰ نسخه از پرسشنامه تهیه شده، تنها ۱۶۹ نسخه برگشت داده شد و قابل استفاده برای تجزیه و تحلیل یافت شد که ۶۸٪ است. ذکر این نکته حائز اهمیت است که پرسشنامه از نظر اخلاقی اجرا شده است و برخی از پاسخ دهندگان به همه سؤالات پاسخ نداده اند و تعداد کل در برخی سؤالات کمتر از ۱۶۹ است.

۲-۵. آمار جمعیتی

توزیع جنسیتی پاسخ دهندگان به ترتیب ۶۶ درصد و ۳۴ درصد برای دانش آموزان دختر و پسر است، در حالی که بسیاری (۶۵ درصد) از پاسخ دهندگان در رده سنی ۹-۱۲ سال قرار دارند، در حالی که تنها یک دانش آموز ۱۳ سال یا بیشتر است.

۳-۵. آمار مدرسه

نتایج همچنین نشان می دهد که ۷۸٪ از پاسخ از طریق پذیرش گرفتند و حدود ۴٪ از نتایج ترکیبی استفاده کردند. بیش از ۷۰ درصد از پاسخ دهندگان ما از نظر تحصیلی در بخش های کلاس دوم و کلاس سوم عملکرد خوبی دارند، در حالی که تنها تعداد کمی از حدود ۴ درصد در بخش کلاس چهارم هستند. پاسخ دهندگان به طور نسبتاً مساوی بین سه سطح توزیع شده اند (۵۰، ۵۱ و ۵۷ برای سطوح دوم، سوم و چهارم) آمار نتایج مورد استفاده در پذیرش دانش آموز را در جدول ۱ ارائه می دهیم.

۴-۵. آمار مالی و مذهبی

۴۵٪ از پاسخ دهندگان ادعا کردند که ماهانه حدود ۴ میلیون واریز کرده اند ، در حالی که ۳۹٪ از پاسخ دهندگان ادعا کردند که ۱ تا سه میلیون و ۱۶٪ ادعا کردند که بیشتر واریز می کنند. ۸۷٪ از پاسخ دهندگان فقط در تعداد اجباری خدمات نمازخانه شرکت می کنند، در حالی که حدود ۱۳٪ بیشتر از تعداد اجباری در خدمات شرکت می کنند.

جدول ۱: جمعیت شناسی نمونه تحقیق

جنسیت		تعداد	درصد
دختر		۱۰۹	۶۵/۷
مرد		۵۷	۳۴/۳
مجموع		۱۶۶	۱۰۰
سن		تعداد	درصد
۸-۱۰ سال		۴۹	۲۹/۳
۹-۱۲ سال		۱۱۷	۶۵/۳
۱۳ سال		۱	۴/۸
مجموع		۱۶۷	۱۰۰
نوع ورودی	عادی	۱۶۶	۰/۹۹
	جهشی	۱	۰/۱

سطح تحصیلی	دوم		۵۰	۰/۳۰
	سوم		۶۷	۰/۴۰
	چهارم		۵۰	۰/۳۰
نتایج آزمون فصلی	ثالث اول	بسیار خوب	۸۰	۰/۴۵
		خوب	۵۶	۰/۳۵
		نیاز به تلاش	۳۱	۰/۲۰
	ثالث دوم	بسیار خوب	۷۱	۰/۴۳
		خوب	۳۱	۰/۱۸
		نیاز به تلاش	۶۵	۰/۳۹
واریزی مالی	۱ تا سه میلیون		۶۵	۰/۳۹
	۴ میلیون		۷۵	۰/۴۵
	۴ میلیون به بالا		۲۷	۰/۱۶
شرکت در نماز جماعت	سه بار در هفته		۱۴۴	۰/۸۸
	چهار بار در هفته		۱۸	۰/۱۱

		پنج بار در هفته	۱	۰/۱
نمرات	ریاضی	علوم	مطالعات اجتماعی	زبان
۱۰ تا ۱۳	۳۴	۱۹	۹	۷۵
۱۴ تا ۱۶	۶۱	۷۰	۵۳	۶۰
۱۷ تا ۱۸	۵۳	۵۰	۴۲	۳۰
۱۹ تا ۲۰	۱۹	۲۸	۸۱	۲
مجموع	۱۶۷	۱۶۷	۱۶۷	۱۶۷

منبع: بررسی میدانی، ۱۴۰۳

۵-۵. تأثیر عوامل جمعیت شناختی، تحصیلی، مالی و مذهبی بر عملکرد

اولین فرضیه تحقیق در مورد تأثیر عوامل جمعیت شناختی، تحصیلی، مالی و مذهبی بر عملکرد تحصیلی است. ما از دو روش برای تعیین تأثیر این عوامل بر عملکرد تحصیلی استفاده می کنیم. همبستگی و رگرسیون جدول ۲ نتایج را نشان می دهد و مشهود است که تنها عوامل سن، جنسیت و مذهبی همانطور که توسط مقادیر احتمال همبستگی نشان داده شده است از نظر آماری معنی دار هستند، اگرچه هم سن و هم جنسیت با عملکرد تحصیلی همبستگی منفی دارند، در حالی که عامل مذهبی با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت دارد.

نه فرضیه با استفاده از تحلیل رگرسیون فرموله و مورد آزمون قرار گرفت و نتایج نشان می دهد که فرضیه های ۳ ($r^2 = 0.07$)، ۴ ($r^2 = 0.05$) و ۷ ($r^2 = -0.07$) تأثیر منفی بر عملکرد تحصیلی، در حالی که شش فرضیه دیگر تأثیر مثبتی بر عملکرد تحصیلی داشتند. این نتایج حاکی از آن است که سن، جنسیت، سطح تحصیلی، نتیجه سطح عادی، حضور و غیاب تأثیر مثبت، هرچند ناچیز بر عملکرد تحصیلی دارند. مطالعات کیث، بایرلی، فلورچینگر، پنس و

تورنبرگ (۲۰۰۶) اشاره کرد که رابطه مثبتی بین سن و عملکرد تحصیلی وجود دارد. در مقابل، لی، کار و چانگ^۱ (۲۰۱۰) خاطرنشان کردند که سن به طور عمده بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر نمی گذارد. با استفاده از تمامی عوامل (دموگرافیک، تحصیلی، مالی و مذهبی) دریافتیم که $r^2 = ۱۵۴\%$ (۱۵٪). موضوعات دیگری که ممکن است از مطالعه ما حذف شده باشد، تأثیر تمایلات فرهنگی یا قومی، حضور در سخنرانی، کیفیت سخنرانان و همچنین درک دانش آموزان از هر استاد، مسائل خانوادگی و غیره است. مقادیر بیان شده مربع R تنظیم شده است.

علاوه بر این، خروجی ANOVA نشان داد که فرضیه های ۱ ($p=۰/۰۰۵$)، ۲ ($p=۰/۰۰۰$)، ۵ ($p=۰/۰۰۰$)، ۸ ($p=۰/۰۰۹$) و ۹ ($p=۰/۰۰۱$) از نظر آماری معنی دار بودند. در حالی که فرضیه های ۳ ($p=۰/۹۰۱$)، ۴ ($p=۰/۵۹۵$)، ۶ ($p=۰/۱۲۰$) و ۷ ($p=۰/۸۵۹$) از نظر آماری معنی دار نبودند.

جدول ۲: همبستگی بین عوامل و عملکرد تحصیلی

		میانگین نمرات تجمعی
جنسیت پاسخگویان	همبستگی پیرسون	$-۰/۳۵۴^{**}$
	Sig. ۲tailed	۰/۰۰۰
	مجموع	۱۵۱
گروه سنی پاسخگویان	همبستگی پیرسون	$-۰/۲۲۶^{**}$
	sig ۲ tailed	۰/۰۰۵

^۱ Lee , Kaur & Chung

	مجموع	۱۵۳		
نوع مسیر ورود پاسخ دهندگان	همبستگی پیرسون	۰/۰۱۰		
	sig۲ tailed	۹۰۱		
	مجموع	۱۵۰		
نوع سطح معمولی	همبستگی پیرسون	-۰/۰۴۴		
	sig۲ tailed	۰/۵۹۵		
	مجموع	۱۵۰		
سطح پاسخگویان	همبستگی پیرسون	-۰/۱۰۴		
	sig۲ tailed	۰/۲۱۳		
	مجموع	۱۴۴		
کمک هزینه ماهانه پاسخگویان	همبستگی پیرسون	۰/۰۱۵		
	sig۲ tailed	۰/۸۵۹		
	مجموع	۱۴۱		
حضور در خدمات نمازخانه	همبستگی پیرسون	**۰/۲۱۴		
	sig۲ tailed	۰/۰۰۹		
	مجموع	۱۴۸		
متغیرها	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	ANOVA	
			F	سطح معنی داری
سن	۰/۰۵۱	۰/۰۴۵	۸/۱۴۳	۰/۰۰۵

جنسیت	۰/۱۲۶	۰/۱۲۰	۲۱.۳۹۸	۰/۰۰۰
نوع ورودی	۰/۰۰۰	-۰/۰۰۷	۰/۰۱۶	۰/۹۰۱
نوع سطح	۰/۰۰۲	-۰/۰۰۵	۰/۲۸۴	۰/۵۹۵
نتیجه	۰/۰۸۵	۰/۰۷۹	۱۳/۹۶۰	۰/۰۰۰
امور مالی	۰/۰۰۰	-۰/۰۰۷	۰/۰۳۲	۰/۸۵۹
اعتقادات	۰/۰۴۶	۰/۰۳۹	۷/۰۲۹	۰/۰۰۹
همه عوامل	۰/۲۰۹	۰/۱۵۴	۳/۸۰۴	۰/۰۰۱

منبع: بررسی میدانی، ۱۴۰۳

۵-۶. درک دانش آموزان از عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی

ما از پاسخ دهندگان خواستیم تا سطح توافق خود را بر روی هشت متغیری که ادبیات بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر می گذارد، شناسایی کنند و نتیجه را نشان دهیم که فراوانی و درصد، مجموع (حداقل ۰ برای بلا تکلیفی/خنثی تا ۴ برای کاملاً موافقم)، میانگین و استاندارد را نشان می دهد. انحراف (σ^2) در جدول ۳.

بسیاری از پاسخ دهندگان (۶۲٪) موافق بودند که امتحان یک آزمون واقعی دانش است، بنابراین می توان استنباط کرد که آنها با نتایج امتحان موافق هستند که نشان دهنده دانش و درک آنها از دوره است. حدود ۲۶ درصد دیدگاه متفاوتی دارند، در حالی که ۱۱ درصد بی طرفی را انتخاب کردند. میانگین امتیاز ۴۰۰/۲۵۴ پیشنهادی است که بسیاری از پاسخ دهندگان با آن موافق هستند، با این حال باید با احتیاط انجام شود، به عنوان $\sigma^2 = ۱/۳۱۰$ ، که نشان دهنده تنوع زیاد در پاسخ ها است.

تنها حدود ۷ درصد به شدت موافق بودند که محیط یادگیری آنها مساعد است و ۴۳ درصد دیگر موافق بودند. تعداد پاسخ دهندگانی که بی طرف را انتخاب کرده اند بسیار زیاد است. میانگین امتیاز ۱/۹۹ نیز نسبتاً پایین است، اگرچه نتایج نیز تغییرات بسیار بالایی را در پاسخ ها نشان می دهند.

به نظر می رسد زیرساخت ضعیف توجه پاسخ دهندگان را به عنوان یک عامل تعیین کننده عملکرد تحصیلی جلب می کند. حدود ۶۵ درصد موافق بودند که زیرساخت پتانسیل قابل توجهی برای تأثیرگذاری بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارد. در همین راستا، ۷۶ درصد از پاسخ دهندگان موافق بودند که مسائل عاطفی به طور قابل توجهی بر عملکرد تحصیلی تأثیر می گذارد.

جای تعجب است که حدود ۵۲ درصد از پاسخ دهندگان موافق بودند که وابستگی مطلق به آموزش های خارجی باعث افزایش عملکرد تحصیلی دانش آموزان می شود. این ممکن است به دلیل نحوه آموزش باشد، زیرا سوالات گذشته به طور گسترده مورد بررسی قرار می گیرند. از نتایج به نظر می رسد فشار والدین و همسالان با میانگین ۲/۹۶ و با کمترین نمره انحراف معیار، مهم ترین عامل تأثیرگذار بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان باشد. این بدان معناست که اکثر پاسخ دهندگان موافق هستند که این عامل بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر بسزایی دارد.

حدود ۴۹ درصد از پاسخ دهندگان موافق بودند که فعالیت های مذهبی بیش از «هنجار» بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر می گذارد و در نهایت، حدود ۴۴ درصد از پاسخ دهندگان معتقدند حضور در سخنرانی همچنان در افزایش عملکرد تحصیلی قابل توجه است.

فقط حدود ۳۳ درصد معتقدند که مطالعه شخصی و شخصی بدون حضور در سخنرانی می تواند عملکرد را افزایش دهد. به طور کلی، تعداد پاسخ دهندگانی که ترجیح دادند با انتخاب خنثی پاسخ ندهند، در سطح بالایی قرار دارد. یک آزمون همبستگی بین هشت متغیر در جدول ۴ نشان داده شده است. تب مقاطع متغیرها با میانگین نمرات تجمعی انجام شد و نتیجه در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۳: آمار ادراکی دانش آموزان

متغیرها		U/N	SD	D	الف	SA	مجموع n=۱۶۹	مجموع	میانگین	σ^2
آیا امتحان یک آزمون واقعی دانش است؟	تعداد	۱۹	۲۰	۲۴	۵۹	۴۴	۱۶۶	۴۲۱	۲/۵۴	۱/۳۱۰
	%	۱۱.۴	۱۲.۰	۱۴.۵	۳۵.۵	۲۶.۵	۰/۱۰۰			
محیط یادگیری مساعد است	تعداد	۴۰	۱۶	۲۸	۷۲	۱۱	۱۶۷	۳۳۲	۱/۹۹	۱/۳۲۶
	%	۰/۲۴	۹/۶	۱۶/۸	۴۳/۱	۶/۶	۰/۱۰۰			
زیرساخت	تعداد	۲۱	۱۳	۲۵	۵۳	۵۶	۱۶۸	۴۴۶	۲/۶۵	۱/۳۴۵

فصلنامه رهیافت های نوین در مطالعات اسلامی / ۳۷۸

های ضعیف و عملکرد تحصیلی	%	۱۲/۵	۷/۷	۱۴/۹	۳۱/۵	۳۳/۳	۰/۱۰۰			
مشکلات عاطفی و عملکرد تحصیلی	تعداد	۲۰	۱۰	۱۰	۶۳	۶۳	۱۶۶	۴۷۱	۲/۸۴	۱/۳۲۳
	%	۰/۱۲	۰/۶	۰/۶	۰/۳۸	۰/۳۸	۰/۱۰۰			
وابستگی به آموزش و عملکرد تحصیلی	تعداد	۴۷	۶	۲۶	۶۰	۲۷	۱۶۶	۳۴۶	۲/۰۸	۱/۴۷۹
	%	۳/۲۸	۳/۶	۱۵/۷	۱/۳۶	۳/۱۶	۰/۱۰۰			
تأثیر والدین و همسالان بر عملکرد تحصیلی	تعداد	۱۴	۷	۶	۸۵	۵۶	۱۶۸	۴۹۸	۲/۹۶	۱/۱۳۷
	%	۳/۸	۲/۴	۳/۶	۶/۵۰	۳/۳۳	۰/۱۰۰			
فعالیت های مذهبی و	تعداد	۴۰	۱۲	۳۳	۳۹	۴۳	۱۶۷	۴۰۷	۲/۴۴	۱/۵۰۶
	%	۰/۲۴	۲/۷	۸/۱۹	۴/۲۳	۷/۲۵	۰/۱۰۰			

عملکرد تحصیلی										
مطالعه شخصی و خودآموز بدون حضور در سخنرانی	تعداد	۳۹	۱۹	۵۴	۲۵	۳۰	۱۶۷	۳۷۲	۲/۲۳	۱/۳۸۷
	%	۴/۲۳	۴/۱۱	۳/۳۲	۰/۱۵	۰/۱۸	۰/۱۰۰			

منبع: بررسی میدانی، ۱۴۰۳

جدول (۴) ضریب همبستگی پیرسون									
مطالعه شخصی و خودآموز بدون حضور در سخنرانی	فعالیت های مذهبی	تأثیر والدین و همسالان	وابستگی به آموزش	مشکلات عاطفی	زیرساخت ضعیف	محیط یادگیری مساعد است	امتحانات: آزمون واقعی دانش		
امتحانات: آزمون واقعی دانش	ضریب همبستگی پیرسون	۱							
	سطح معنی داری								
	تعداد	۱۶۶							
محیط یادگیری	ضریب همبستگی	۰/۰۳۲	۱						

فصلنامه رهیافت های نوین در مطالعات اسلامی / ۳۸۰

مساعد است	پیرسون								
	سطح معنی داری	۰/۶۸۸							
	تعداد	۱۶۵	۱۶۷						
زیر ساخت ضعیف	ضریب همبستگی پیرسون	۰/۰۰۳	*۰/۱۷۸	۱					
	سطح معنی داری	۰/۹۶۶	۰/۰۲۱						
	تعداد	۱۶۶	۱۶۷	۱۶۸					
مشکلات عاطفی	ضریب همبستگی پیرسون	۰/۰۲۲	**۰/۲۰۰	**۰/۴۶۳	۱				
	سطح معنی داری	۰/۷۸۴	/۰۱۰	۰/۰۰۰					
	تعداد	۱۶۴	۱۶۵	۱۶۶	۱۶۶				
وابستگی به آموزش	ضریب همبستگی پیرسون	۰/۰۱۴	۰/۰۹۳	۰/۰۲۷	۰/۱۰۸	۱			
	سطح معنی داری	۰/۸۵۵	۰/۲۳۳	۰/۷۲۷	۰/۱۶۷				
	تعداد	۱۶۴	۱۶۵	۱۶۶	۱۶۴	۱۶۶			
تأثیر والدین و	ضریب همبستگی	۰/۰۳۵	**۰/۲۴۴	**۰/۲۶۶	**۰/۲۳۱	۰/۰۶۳	۱		

جدول ۴: جدول توافقی با میانگین نمرات تجمعی

		میانگین نمرات تجمعی پاسخ دهندگان				مجموع
		-۱/۵۰ ۲/۳۹	-۲/۴۰ ۳/۴۹	-۳/۵۰ ۴/۴۹	-۵۰ -۴ ۵/۱۰۰	
آیا امتحان یک آزمون واقعی دانش است؟	بلا تکلیف/خستگی	۰	۵	۱۱	۳	۱۹
	به شدت مخالفم	۱	۳	۶	۶	۱۶
	مخالف	۲	۴	۱۵	۳	۲۴
	موافقم	۲	۱۱	۳۰	۱۲	۵۵
	کاملاً موافقم	۱	۱۲	۱۷	۷	۳۷
مجموع		۶	۳۵	۷۹	۳۱	۱۵۱
محیط یادگیری مساعد است	بلا تکلیف/خستگی	۱	۹	۲۰	۹	۳۹
	به شدت مخالفم	۱	۲	۹	۳	۱۵
	مخالف	۲	۴	۱۶	۳	۲۵
	موافقم	۲	۱۸	۲۹	۱۴	۶۳
	کاملاً موافقم	۰	۳	۵	۲	۱۰
مجموع		۶	۳۶	۷۹	۳۱	۱۵۲
زیر ساخت های ضعیف و عملکرد	بلا تکلیف/خستگی	۰	۵	۱۰	۲	۱۷
	به شدت	۱	۲	۸	۲	۱۳

تحصیلی	مخالفم					
	مخالف	۱	۱۰	۷	۵	۲۳
	موافقم	۱	۱۲	۲۸	۸	۴۹
	کاملاً موافقم	۳	۷	۲۷	۱۴	۵۱
مجموع		۶	۳۶	۸۰	۳۱	۱۵۳
مشکلات عاطفی و عملکرد تحصیلی	بلا تکلیف/خستگی	۱	۴	۷	۴	۱۶
	به شدت مخالفم	۱	۴	۳	۲	۱۰
	مخالف	۰	۳	۵	۱	۹
	موافقم	۲	۱۵	۳۲	۸	۵۷
	کاملاً موافقم	۲	۱۰	۳۱	۱۶	۵۹
مجموع		۶	۳۶	۷۸	۳۱	۱۵۱
وابستگی به آموزش و عملکرد تحصیلی	بلا تکلیف/خستگی	۲	۱۰	۲۳	۹	۴۴
	به شدت مخالفم	۰	۲	۴	۰	۶
	مخالف	۰	۵	۱۳	۵	۲۳
	موافقم	۴	۹	۲۶	۱۳	۵۲
	کاملاً موافقم	۰	۹	۱۴	۴	۲۶
مجموع		۶	۳۵	۸۰	۳۰	۱۵۱
تأثیر والدین و همسالان بر	بلا تکلیف/خستگی	۰	۳	۷	۲	۱۲
	به شدت	۱	۲	۲	۱	۶

عملکرد تحصیلی	مخالفم					
	مخالف	۰	۲	۳	۱	۶
	موافقم	۲	۱۹	۴۹	۱۶	۷۹
	کاملا موافقم	۳	۱۰	۲۶	۱۱	۵۰
مجموع		۶	۳۶	۸۰	۳۱	۱۵۳
فعالیت های مذهبی و عملکرد تحصیلی	بلا تکلیف/خشتی	۲	۴	۲۳	۷	۳۶
	به شدت مخالفم	۱	۲	۵	۳	۱۱
	مخالف	۱	۱۱	۸	۱۰	۳۰
	موافقم	۲	۸	۲۰	۷	۳۷
	کاملا موافقم	۰	۱۱	۲۴	۳	۳۸
مجموع		۶	۳۶	۸۰	۳۰	۱۵۲
مطالعه شخصی و خودآموز بدون حضور در سخنرانی	بلا تکلیف/خشتی	۱	۷	۲۰	۶	۳۴
	به شدت مخالفم	۱	۴	۹	۳	۱۷
	مخالف	۲	۱۰	۲۵	۱۳	۵۰
	موافقم	۰	۴	۱۵	۳	۲۲
	کاملا موافقم	۲	۱۱	۱۱	۵	۲۹
مجموع		۶	۳۶	۸۰	۳۰	۱۵۲

۷. نتیجه گیری

این مطالعه تنها به یک مدرسه از بیش از ۲۵ مدرسه غیرانتفاعی در شهر سقز محدود شده است. با این حال، به فرضیه های مربوط به عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان پاسخ دادند و به ادبیات موجود در مورد درک دانش آموزان از عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان می افزایند. این مطالعه نشان داد که فعالیت های مذهبی (حضور در نمازخانه ۳ بار در هفته) بر عملکرد تحصیلی تأثیر گذار است، نتایج این فرضیه با تحقیق پروانه (۱۴۰۰) همسو است. مطالعه نشان می دهد که سن و جنسیت پیش بینی کننده قابل توجهی برای عملکرد تحصیلی نیستند.

• جمع بندی پایانی

در نهایت باید گفت حوزه ای که مدیران مدارس باید به آن توجه کنند مساعد بودن محیط یادگیری است که مشخص شد عامل مهمی است که بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر می گذارد. این معمولاً شامل کلاس بزرگ می شود و فضای کلاس درس باید در تخصیص کلاس، مبلمان راحت و سیستم های تهویه مطبوع قابل توجه باشد. علاوه بر این، مدارس ممکن است شروع به اعمال نفوذ والدین کنند و فشار همسالان را برای افزایش عملکرد تحصیلی تنظیم کنند، زیرا مشخص شده است که این تأثیر نیز قابل توجه است. این را می توان از طریق بازخورد دوره ای در مورد عملکرد بخش ها به منظور کاهش مسائل مربوط به تعیین دیر هنگام عملکرد دانش آموزان پس از هر ثلث به دست آورد. استاندارد حضور و غیاب در سخنرانی باید با استفاده از سیستم پیشرفته فناوری اجرا شود تا از نظارت دقیق حضور و غیاب اطمینان حاصل شود، که سپس به عنوان پیش نیاز برای معاینه استفاده می شود.

علاوه بر این، دانشگاه ها ممکن است شروع به ارتباط دادن به گنجاندن فعالیت های مذهبی به عنوان بخشی از فعالیت های عادی هفتگی دانش آموزان عادی کنند، زیرا مشخص شد که برای عملکرد تحصیلی مهم است.

● محدودیت ها

علیرغم تمامی نقاط مثبت این تحقیق حاوی محدودیت هایی هم بود: با توجه به این که این مطالعه فقط بر روی دانش آموزان مدارس دوره متوسطه غیر انتفاعی شهر سقز متمرکز است، نتایج آن ممکن است قابل تعمیم به سایر مناطق یا مدارس با ویژگی های مختلف نباشد. تحقیقات ممکن است در یک بازه زمانی مشخص انجام شوند که می تواند بر نتایج تأثیر بگذارد. تغییرات فرهنگی و اجتماعی در طول زمان می تواند بر ادراکات و عملکرد تحصیلی تأثیر داشته باشد. انتخاب نمونه ای از دانش آموزان ممکن است به صورت تصادفی یا با توجه به معیارهای خاصی انجام شود. این انتخاب می تواند منجر به بروز سوگیری در نتایج گردد. باورها و ارزش های فرهنگی خاص به جامعه مورد مطالعه ممکن است بر ادراکات دانش آموزان و عملکرد تحصیلی آنها تأثیرگذار باشد. این جنبه ها ممکن است در تجزیه و تحلیل داده ها نادیده گرفته شوند.

منابع و مآخذ

- انوروزی، شیوا؛ سقائیان پور، فرشته، باولی بهئی، طیبه؛ باولی بهئی، پوران. (۱۴۰۰). علل و عوامل موثر در پیشرفت تحصیلی. مجموعه مقالات هشتمین کنفرانس بین المللی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی در ایران.
- پروانه، فاطمه. (۱۴۰۰). بررسی و شناسایی عوامل موثر بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دوره اول متوسطه شهر قم با روش تحلیل سلسله مراتبی AHP، پیشرفت های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش. (۳) ۴۱، ۹۳-۱۱۰.
- حیدری، مرضیه؛ دهقانی، معصومه. (۱۴۰۲). طراحی مدل عوامل اجتماعی و فرهنگی موثر بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان. فصلنامه آموزش و پرورش متعالی، ۳(۱)، ۸۷-۱۰۴.
- سلطانی، راحله؛ شمسی محسن. (۱۴۰۱). توانمند سازی دانشجویان جهت مشارکت در تدریس و فعالیت کلاسی: طراحی اجرا و ارزشیابی مبتنی بر الگوی آموزشی آشور. راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی؛ ۹ (۴): ۲۲-۳۳
- غنیمتی، معصومه. (۱۴۰۲). بررسی رابطه بین میزان تحصیلات خانواده در بهبود پیشرفت تحصیلی دانش آموزان شهرستان زنجان سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲. مجموعه مقالات اولین کنفرانس بین المللی پژوهش های مدیریت، تعلیم و تربیت در آموزش و پرورش.
- مقتدر، حسین؛ هشیوار، زهرا. (۱۳۹۸). بررسی عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی سطح یادگیری دانش آموزان ابتدایی شهر مهاباد بر میزان استفاده آنها از کتاب های کمک آموزشی. مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی (مرکز توسعه آموزش های نوین ایران)، (۳) ۵، ۹۱-۱۱۰.
- نجفی، حسین. (۱۴۰۱). بررسی اثر بخشی راهبردهای کمک خواهی تحصیلی بر بهزیستی تحصیلی، درگیری تحصیلی و عملکرد تحصیلی. پژوهش های تربیتی، (۱) ۴۴، ۴۱-۶۱.

- Akomolafe, M. J, & Olorunfemi-Olabisi, F. A. (۲۰۱۱). Impact of Family Type on Secondary School Students' Academic Performance in Ondo State, Nigeria. *European Journal of Educational Studies*, ۳(۳): ۴۸۱- ۴۸۷
- Al-Mutairi, A., ۲۰۱۰. Factors affecting business students performance in Arab open university: Case of Kuwait. *International Journal of Business and Management*, ۶(۵): ۱۴۶-۱۵۵. DOI ۱۰.۵۵۳۹/ijbm.v۶n۵p۱۴۶.
- Alos, S.B, Caranto, L.C. & David, J.J.T. (۲۰۱۵). Factors Affecting the Academic Performance of the Student Nurses of BSU, *International Journal of Nursing Science*, ۵(۲), ۶۰-۶۵. <https://doi.org/۱۰.۵۹۲۳/j.nursing.۲۰۱۵.۵۰۲.۰۴>.
- Al-Rofo, M. (۲۰۱۰). The dimensions that affect the students' low accumulative average in Tafila Technical University. *Journal of Social Sciences*, ۲۲(۱), ۵۳-۵۹.
- Applegate, C., & Daly, A. (۲۰۰۶). The impact of paid work on the academic performance of students: A case study from the University . *Australian Journal of Education*, ۵۰(۲), ۱۵۵-۱۶۶.
- Barkley, A., ۲۰۰۶. The determinants of college student performance: The role of assessment method. WAEA Annual, Department of Agricultural Economics Kansas State University Manhattan, KS ۶۶۵۰۶-۴۰۱۱, For Presentation at the WAEA Annual Meetings, Anchorage, Alaska.

- Barnard, W. M. (۲۰۰۴). Parent involvement in elementary school and educational attainment educational attainment. *Children and Youth Services Review*, ۲۶, ۳۹-۶۲.
- Chen, J., & Lin, T.-F. (۲۰۰۸). Class attendance and exam performance: A randomized experiment. *The Journal of Economic Education*, ۳۹, ۲۱۳-۲۲۷.
- Chong, T. T., Cheung, K.-S., & Hui, P.-H. (۲۰۰۹). Skipping economics classes: A case study from Hong Kong. *Journal of Higher Education Policy and Management*, ۳۱, ۳۷-۴۲
- Credé, M., Roch, S. G., & Kieszczynka, U. M. (۲۰۱۰). Class attendance in college: A metaanalytic review of the relationship of class attendance with grades and student characteristics. *Review of Educational Research*, ۸۰, ۲۷۲-۲۹۵.
- Ebenuwa-Okoh, E.E. (۲۰۱۰). Influence of Age, Financial Status and Gender on Academic Performance among Undergraduates. *Journal of Psychology*, ۱(۲), ۹۹-۱۰۳.
- Fadokun, J.B. (۲۰۰۹). University research in Nigeria and the challenges of National Development in a knowledge based economy. National Institute for Educational Planning and Administration, Nigeria.
- Firman, F., Mirnawati, M., Sukirman, S., & Aswar, N. (۲۰۲۰). The Relationship Between Student Learning Types and Indonesian Language Learning Achievement in FTIK IAIN Palopo Students. *Jurnal Konsepsi*, ۹(۱), ۱-۱۲.

- Galiher, S., ۲۰۰۶. Understanding the effect of extracurricular involvement. A Research Project Report Presented to the School of Education Indiana University South Bend. In Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Master of Education.
- Hijazi, S.T. & Naqvi, S.M.M.(۲۰۰۶). Factors affecting students performance, *Bangladesh Journal of Sociology*, ۳(۱), ۱-۱۰.
- Jeffres, M.N., Barclays, S.M. & Stolte, S.K. (۲۰۱۴). Academic enlightenment and academic performance in graduating pharmacy students. *Journal of Pharmaceutical Education*, ۷۸(۶), ۱-۹
- Kaur, K., Chung, H. T. & Lee, N. (۲۰۱۰). Correlates of Academic Achievement for Master of Education Students at Open University Malaysia. Paper presented in ۸th Pan Commonwealth Forum on Open, ۲۴th-۲۸th November, ۲۰۱۰, Kochi, India.
- Keith, P. M., Byerly, C., Floerchinger, H., Pence, E. & Thornberg, E. (۲۰۰۶) Deficit and resilience perspectives on performance and campus comfort of adult students, *College Student Journal*, ۴۰(۳): ۵۴۶-۵۵۶
- Kingdon, G. G. (۲۰۰۶). Teacher characteristics and student performance in India: A pupil fixed effects approach. Retrieved from <http://www.gprg.org/> accessed June ۲۰, ۲۰۱۷
- Kochhar, S.K. (۲۰۰۰). Educational and Vocational Guidance in Secondary Schools. New Delhi: Sterling Publishers Private Limited.

- Kopp, J.P., Zinn, T..E, Finney, S.J.& Jurich D.P.(۲۰۱۱). The development and evaluation of the academic entitlement questionnaire. *Meas Eval Couns Dev*, ۴۴(۲), ۱۰۵-۱۲۹.
- Lubinski, D. and P.B. Camilla, ۲۰۰۶. Study of Mathematically Precocious Youth After ۳۵ Years Uncovering Antecedents for the Development of Math-Science Expertise, Vanderbilt University, Special Section: Doing Psychological Science. Copyright ۲۰۰۶ Association for Psychological Science, ۱(۴).
- Mlambo, V. (۲۰۱۱). An analysis of some factors affecting students academic performance in an introductory biochemistry course at the University of West Indies, *Educational Research Association* ۱(۲), ۷۹-۹۲.
- Mushtaq, I. & Khan, S.N. (۲۰۱۲). Factors affecting students academic performance. *Global Journal of Management and Business Research*, ۱۲(۹), ۱۷-۲۱.
- Olatunji, S.O., Aghimen, D.O., Ayodeji, E.O. & Emmanuel, O. (۲۰۱۶). Factors Affecting Performance of Undergraduate Students in Construction related disciplines. *Journal of Education and Practice*, ۷(۱۳), ۵۵-۶۲.
- Roberts, K. L., & Sampson, P. M. (۲۰۱۱). School board member professional development and effects on student achievement. *International Journal of Educational Management*, ۲۵(۷), ۷۰۱-۷۱۳.
- Rockoff, J. E. (۲۰۰۳). The Evidence of Individual Teachers on Student Achievement: Evidence from Panel Data. Report

- published by the Kennedy School of Government, Harvard University.
- Romer, D. (۱۹۹۳). Do students go to class? Should they? *Journal of Economic Perspectives*, ۷, ۱۶۷-۱۷۴.
 - Sansgiry, S., Bhosle, M. and Sail, K. (۲۰۰۶). Factors that affect academic performance among pharmacy students, *American Journal of Pharmaceutical Education*, ۷۰(۵), ۱-۹.
 - Schmidt, R. M. (۱۹۸۳, May). Who maximizes what? A study in student time allocation. *American Economic Review*, ۷۲, ۲۳-۲۸.
 - Schmulian, A., & Coetzee, S. (۲۰۱۱). Class absenteeism: Reasons for non-attendance and the effect on academic performance. *Accounting Research Journal*, ۲۴, ۱۷۸-۱۹۴.
 - Shafiq, M., Farooq, M. S., Chaudhry, A. H. & Berhanu, G; (۲۰۱۱). Factors Affecting Students' Quality of Academic Performance: A Case of Secondary School Level. *Journal of Quality and Technology Management*, ۷(۲).
 - Stephenson, K. (۱۹۹۴). Correspondence: Should class attendance be mandatory? *Journal of Economic Perspectives*, ۸, ۲۰۵-۲۱۵
 - Suhas, P.S. & Panya, P.S. (۲۰۱۶). Factors influencing student's academic performance in mathematics, *International Journal of Education and Applied Social Sciences* ۷(۳), ۲۹۱-۲۹۸.
 - Tan, J. B. Y. & Yates S. M. (۲۰۰۷). A Rasch analysis of the academic self-concept questionnaire. *International Education Journal*, ۸(۲), ۴۷۰-۴۸۴.

- Teixeira, A.A. C. (۲۰۱۶). The impact of class absenteeism on undergraduates' academic performance: evidence from an elite Economics school in Portugal. *Innovations in Education and Teaching International* ۵۳(۲), ۲۳۰-۲۴۲
- Yusoff, M.S.B., Rahim, A.F.A. & Yaacob, M.J. (۲۰۱۱). Prevalence and sources of stress among Universiti Sains Malaysia medical students, *Malaysian Journal of Medical Science* ۱۷(۱).